

# Tillsammansarbetet och gemensamt arbete för en Nära vård

TILLSAMMANS MÖTER VI

**FRAMTIDENS BEHOV INOM  
OMRÅDET FRÄMJANDE, HÄLSA,  
STÖD, OMSORG OCH VÅRD**

2021-2030

KOMMUNAL UTVECKLING  
JÖNKÖPINGS LÄN

# Övergripande strategier

1. Riktat stöd till att främja hälsa och förebygga ohälsa.
2. Samverkan och kontinuitet för invånare med komplexa behov
3. Förändrade arbetssätt
4. Stärkta förutsättningar



# Fyra strategier för omställning

Riktat stöd till att främja hälsa  
och förebygga ohälsa



Samverkan och kontinuitet för  
invånare med komplexa behov

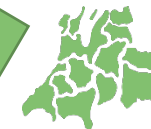


Tillsammans  
möter vi  
invånarnas  
behov

Stärkta förutsättningar för  
invånare och medarbetare



Förändrade arbetsätt



KOMMUNAL UTVECKLING  
JÖNKÖPINGS LÄN

# Vi har fortsatt arbetat gemensamt för lärande uppföljning...

[Gemensam uppföljning Nära vård](#)

Utifrån strategiområdena

Våra respektive ansvar och roller

- Region och Kommuner
- Tillsammans



KOMMUNAL UTVECKLING  
JÖNKÖPINGS LÄN

# ÖK 2024 Nära vård



[Överenskommelse om en God och nära vård | SKR](#)

# Budgetpropp

- 3 miljarder kronor årligen i syfte att stödja utvecklingen mot en nära och tillgänglig vård med fokus på primärvården.
- 43 miljoner kronor under 2024 för en förstärkt satsning på en utbyggd primärvård
- 300 miljoner kronor för primärvård på landsbygder
- Professionssatsningen, så som den har bedrivits under 2016–2023, avslutas och fortsätter i och med detta i en ny form.

# Medlen kan bland annat användas för att:

- Utveckla personcentrering och samordning inom eller mellan vårdgivare
- förbättra tillgänglighet
- öka kontinuitet och relationsskapande i hälso- och sjukvården
- samskapande tillsammans med patienter och närstående
- hälsofrämjande och förebyggande arbete
- utveckling av primärvård i landsbygd.

# Ekonomisk omfattning av ÖK

Landsbygdskommuner i vårt län:  
Aneby, Gnosjö, Gislaved, Vaggeryd,  
Sävsjö och Vetlanda. "Regionerna bör  
i denna del samverka med relevanta  
kommuner inom länet" (från ÖK:n).

Överenskommelsen omfattar totalt 3 430 250 000 kronor.

**Utvecklingen av den nära vården med primärvården som nav  
och goda förutsättningar för vårdens medarbetare**

- 2 420 mnkr till regionerna, varav 300 mnkr till primärvård landsbygd.

- 750 mnkr till kommunerna.

- 34 mnkr (före momsavdrag) till SKR för att stödja regioner och kommuner i utvecklingen



# Nära vård ÖK 2024

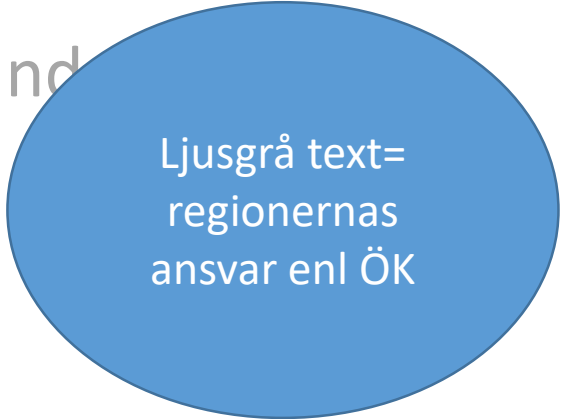
Nära vård är ”ett förhållningssätt som avser en mer personcentrerad hälso- och sjukvård där samarbetet och samverkan mellan regioner och kommuner är central”

En central del för att kunna tillhandahålla en sammanhängande primärvård är att huvudmännen har en gemensam struktur för planering av primärvården, hur den ska utformas och utvecklas

Andra centrala aspekter är att regionen och kommunerna i länet har en gemensam målbild för omställningen, en gemensam systemledning samt en struktur för hur omställningen ska utvecklas och följas upp

# Överenskommelsen för 2024

- Utvecklingen av den nära vården med primärvården som nav
- Goda förutsättningar för vårdens medarbetare
- Förstärkning av ambulanssjukvården
- Inriktning för vård och behandling av sällsynta hälsotillstånd
- Nationella kvalitetsregister
- Insatser för att förbättra antibiotikaanvändningen
- Strukturerad information om läkemedel för förbättrad patientsäkerhet.



Ljusgrå text=  
regionernas  
ansvar enl ÖK

# Samverkan mellan regioner och kommuner

Utveckling av den nära vården med primärvården som nav

- Kommuner och regioner har kommit långt vad gäller att bygga upp **samverkansstrukturer, målbilder och handlingsplaner**. Nya arbetssätt införs och exempel finns på att tidigare pilot- eller utvecklingsprojekt är på väg **att införas brett** i verksamheten.
  - Inte bara ske mellan regionernas och kommunernas primärvård utan också med **andra berörda verksamheter och aktörer**, t.ex. tandvården, socialtjänsten, skolan och dess elevhälsa, företagshälsovården, den specialiserade vården samt med aktörer inom det civila samhället och genom samordningsförbunden. Inom ramen för samverkan är det viktigt att det **hälsofrämjande, förebyggande och det habiliterande/rehabiliterande** arbetet prioriteras.

# Vad kan medlen användas till?

Inom fem områden:

- Insatser för att stödja omställningen till en Nära vård
- Insatser för att öka kontinuiteten och relationsskapande: marginaliserade och sårbara grupper
- Insatser för att förbättra tillgängligheten i primärvården
- Insatser för att öka delaktighet och medskapande
- Insatser för att utveckla primärvården i landsbygd (regioner)

# Vad ska medlen användas till?

- Kommuner ska arbeta med strukturerad utveckling av hälsofrämjande, förebyggande, habiliterande/rehabiliterande och försäkringsmedicinskt arbetssätt i samverkan, så som hembesöksprogram och hälsosamtal, avseende både vuxna, äldre, barn och unga.
- Kommuner ska utveckla samverkan mellan regionen och den kommunala hälso- och sjukvården (ex dokumenterad överenskommelse/patientkontrakt, riskbedömning och åtgärdsplanering)
- Kommuner ska genomföra insatser för att främja kompetensförsörjningen, detta är inte minst viktigt inom den kommunala hälso- och sjukvården

# Fördelning medel i enlighet med överenskommelsen God och nära vård 2023

Kommun	Insatsområde Nära vård	Insatsområde Vårdens medarbetare	Vidareutbildning	Totalt
Aneby	505 708	140 782	70 391	716 880
Eksjö	1 324 329	368 674	184 337	1 877 339
Gislaved	2 183 877	607 959	303 980	3 095 815
Gnosjö	698 503	194 453	97 226	990 182
Habo	968 934	269 737	134 869	1 373 540
Jönköping	10 727 476	2 986 372	1 493 186	15 207 034
Mullsjö	555 960	154 771	77 386	788 117
Nässjö	2 361 056	657 283	328 642	3 346 981
Sävsjö	870 279	242 273	121 137	1 233 689
Tranås	1 394 120	388 102	194 051	1 976 273
Vaggeryd	1 099 487	306 081	153 041	1 558 609
Vetlanda	2 048 957	570 400	285 200	2 904 556
Värnamo	2 568 135	714 931	357 465	3 640 531
	<b>27 306 820 *</b>	<b>7 601 818</b>	<b>3 800 909</b>	<b>38 709 547</b>

\* Avsatt till länsgemensamma insatser inom Digitalisering 2023 Insatsområde Nära vård 1 ,2 miljoner kronor.

# ÖK 2019-2022 Nära vård till länets kommuner medel Nära vård enligt beslut i socialchefsnätverket

Kommun	Insatsområde Nära vård	Insatsområde Vårdens medarbetare	Vidareutbildning sjuksköterska	Totalt
Aneby	650 613	877 657	400 000	1 928 270
Eksjö	1 686 548	2 273 478	400 000	4 360 026
Gislaved	2 799 354	3 774 511	800 000	7 373 865
Gnosjö	906 479	1 222 702	400 000	2 529 181
Habo	1 207 249	1 627 182	400 000	3 234 431
Jönköping	13 561 829	18 271 706	3 200 000	35 033 535
Mullsjö	701 872	946 226	400 000	2 048 098
Nässjö	3 003 091	4 049 067	800 000	7 852 158
Sävsjö	1 108 406	1 493 526	400 000	3 001 932
Tranås	1 787 162	2 409 100	400 000	4 596 262
Vaggeryd	1 390 451	1 873 354	400 000	3 663 805
Vetlanda	2 611 003	3 520 778	800 000	6 931 781
Värnamo	3 277 428	4 418 241	800 000	8 495 669
	<b>34 691 485 *</b>	<b>46 759 217</b>	<b>9 600 000</b>	<b>91 050 702</b>

\* Avsatt till den länsgemensamma samordningen Insatsområde Nära vård 1,9 miljoner kronor, fr 2023

# Medel överenskommelsen God och nära vård 2024

Kommun	Andel av invånarantal 1 nov 2023	Insatsområde Nära vård
Aneby	1,85%	478 810
Eksjö	4,82%	1 244 655
Gislaved	7,88%	2 034 349
Gnosjö	2,51%	649 115
Habo	3,59%	927 826
Jönköping	39,63%	10 234 342
Mullsjö	2,05%	530 076
Nässjö	8,57%	2 212 697
Sävsjö	3,16%	816 062
Tranås	5,09%	1 313 126
Vaggeryd	4,01%	1 036 233
Vetlanda	7,45%	1 923 424
Värnamo	9,38%	2 421 258
Länsgemensamma insatser och samordning: 11% av medlen		Digitalisering 1,2 milj Länssamordning 1,9 milj
<b>SUMMA</b>		<b>28 921 974</b>

25,8 miljoner  
länets  
kommuner



# Stadsbidragen – Nära vård

- Erhålls och rekvireras av de regionala stödstrukturerna i Sverige, (RSS). RSS ansvarar för åiterrapportering
- Varför staten beslutat att RSS erhåller dessa medel är av flera skäl, ex att samtliga kommunerna i Sverige ska ha förutsättningar att arbeta med de utvecklingsarbeten som krävs för kommunerna att möta omställningen för Nära vård.
- Hitta nya vägar sektorsövergripande för att möta omställningen

# 2025

- När omställningen nu går in i en ny fas är avsikten att delar av överenskommelsen från och med 2025 ska hanteras genom ett förordningsstyrt statsbidrag.
- *”Staten tar ett helhetsansvar över styrning och uppföljning av statliga medel till sjukvården. Utgångspunkten ska vara att statliga medel som huvudregel är prestationsbaserade med tydlig uppföljning.”*
- Tidöavtalet

# Insatser för att stödja omställningsarbetet

## Utvecklingen av den nära vården med primärvården som nav

**Generella insatser:** Personcenterat förhållningssätt, samverkan region och kommun, samordning inom eller mellan aktörer, anpassning av tjänster till de målgrupper som i hög grad behöver insatser från flera aktörer.

### **Särskilda insatser:**

- Samverkan mellan regioner och kommuner
- Hälsöfrämjande, förebyggande och habiliterande/ rehabiliterande arbetssätt
- Genom proaktiva arbetssätt minska och undvik slutenvård
- Ett ändamålsenligt resursutnyttjande för omställningen
- Säkerställa privata aktörers medverkan i omställningen

# Exempel på genomförda arbeten tvärasektoriella

- Elevhälsocentral
- Gemensamma hembesök (BVC och Socialtjänst, samverkan förskola)
- Stärka Hälsocenter Vaggeryd.
- Bildat Styrgrupp barn och unga skola fritid socialtjänst
- ...

# I hela Sverige pågår forskning om omställning



# Vilka insatser gör vi för Esther, hennes familj och nätverk i omställningen

Riktat stöd till att främja hälsa och förebygga ohälsa.

Samverkan och kontinuitet för invånare med komplexa behov

Förändrade arbetsätt

Stärkta förutsättningar och kompetensutveckling

## Strategi 2

"Jag får de insatser och den omsorg och vård jag behöver, när jag behöver den, och på det sätt jag behöver den"

## Strategi 3

"Enkla och effektiva kontakter gör att alla aktörer samverkar i en fungerande helhet"

## Strategi 1

"Jag vet vad som påverkar min hälsa och vad jag själv, med hjälp av mina nätverk kan göra för att må så bra som möjligt"

## Strategi 4

"Alla som är inblandade vet vad jag har för målsättningar och arbetar tillsammans med mig för att nå dem"



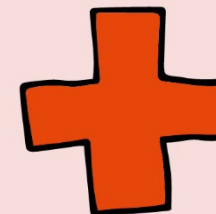
# Socialtjänstens omställning

*Ny lagstiftning,  
nya arbetssätt  
- för en hållbar  
socialtjänst*



## Socialtjänsten idag

- Verksamhet under press från flera håll...
- Personal- och kompetens
- Ansträngd ekonomi
- Utmanande samhällsutveckling
- Nya ansvarsområden
  
- En hållbar socialtjänst behöver nya förutsättningar och nytänkande i arbetssätt
- Ny lagstiftning
- Nya och anpassade arbetssätt
- Nytt uppdrag - kulturförändring



Akut



Socialt arbete



# Framtidens socialtjänst – på väg mot en hållbar socialtjänst – en del av lösningen

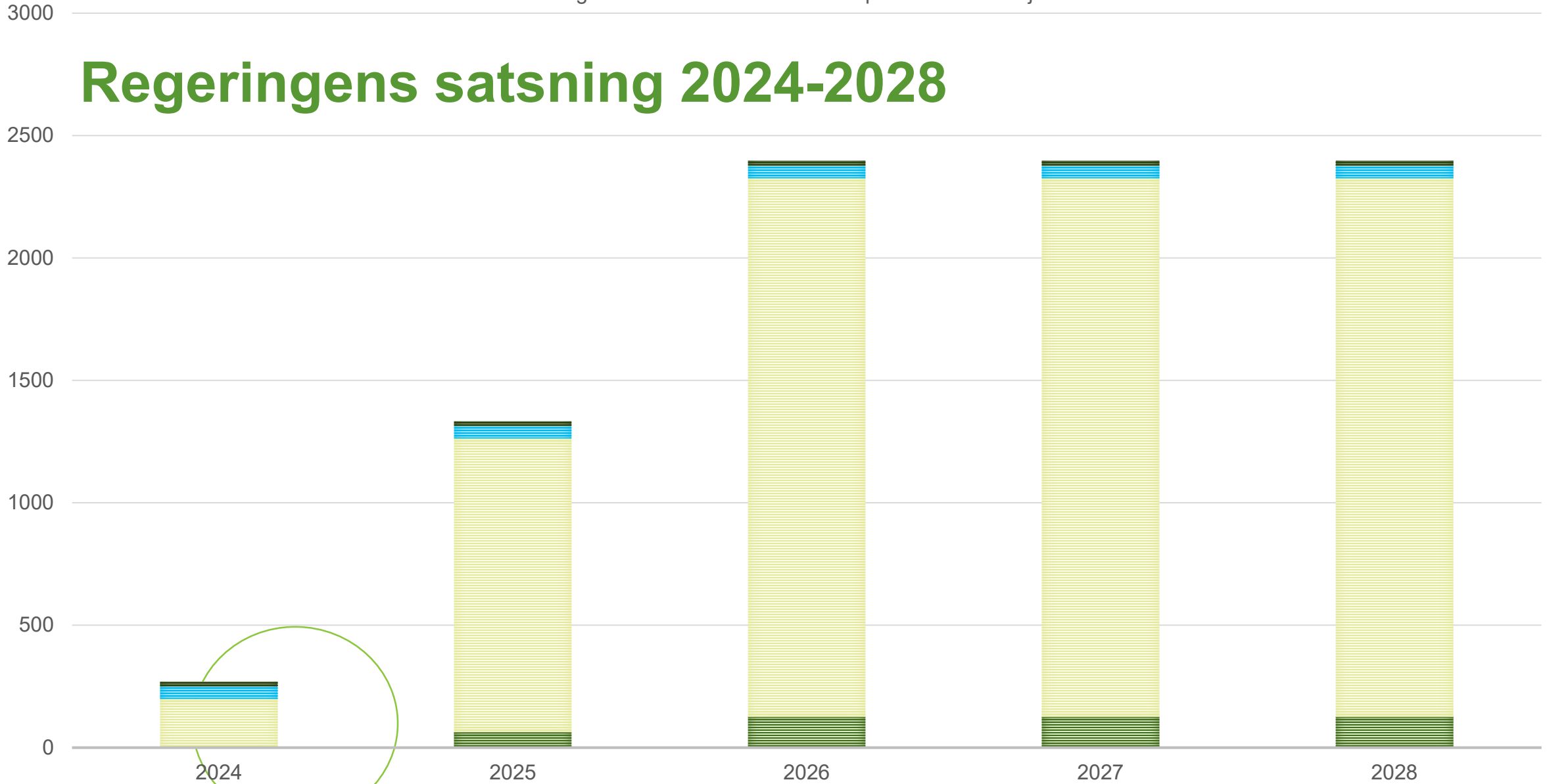
## De större förslagen bildar en helhet

- Främja jämlika och jämställda levnadsvillkor
- Förebyggande perspektiv och vara lätt tillgänglig
- Möjlighet att tillhandahålla insatser utan behovsprövning
- Kunskapsbaserad – vetenskap och beprövad erfarenhet
- En ny lag om socialtjänstdataregister – *under utredning*
- Samhällsplanering
- Planering av insatser för enskilda inom alla verksamhetsområden



■ Allmänna statsbidrag ■ Kommuner ■ Kunskapsbaserad socialtjänst ■ SKR

# Regeringens satsning 2024-2028



En spretig  
verklighet kräver  
samarbete och  
gemensam kraft -  
men hur?

## Nära vård – Primärvården som nav

- Regeringen avsätter 3 miljarder kronor årligen i syfte att stödja utvecklingen mot en nära och tillgänglig vård med fokus på primärvården. Både region och kommun adresseras.
- Vidare avsätter regeringen 43 miljoner kronor under 2024 för en förstärkt satsning på en utbyggd primärvård, och beräknar att avsätta 544 miljoner kronor år 2025 och 389 miljoner kronor år 2026.
- Regeringen avsätter också 300 miljoner kronor för primärvård på landsbygd 2024 och beräknar att motsvarande summa avsätts för detta 2025.



## Barn och unga - V

### Skolsociala team

- För att stärka socialtjänstens möjligheter att tillsammans med skolhuvudmän samverka i skolsociala team omfördelas 125 miljoner för ökade kostnader i socialtjänsten till följd av en tidsbegränsad satsning på skolsociala team. För samma ändamål beräknas anslaget öka med 125 miljoner kronor under 2025 för att sedan minska med motsvarande belopp 2026 då satsningen upphör. Finansieras genom motsvarande minskning inom området Utbildning och universitetsforskning.
- Socialtjänst och skolhuvudmän får, enligt regeringen, på så vis likvärdiga möjligheter att erhålla statsbidrag för sina



## Kommunernas arbete med kriminalitet

### Socialtjänstens arbete mot ungas brottslighet

- 10 miljoner kronor 2023 för att stärka socialtjänstens brottsförebyggande arbete ökas till 20 miljoner kronor årligen för att bland annat förmedla beprövade metoder för att förebygga brott och hantera unga som begår eller är i riskzonen för att begå brott.

### Kommunernas arbete mot gängkriminalitet

- Treårig satsning på förebyggande insatser mot gängkriminalitet, 80 miljoner kronor under 2024 till kommunernas förebyggande arbete mot gängkriminalitet. Preliminärt 150 miljoner kronor per år för 2025 och 2026.
- Kommer som statsbidrag, med särskilt fokus på kommuner med områden där utanförskapet är stort. Fördelas via Socialstyrelsen. Regeringen återkommer angående utformningen av uppdraget.

Notera att Socialstyrelsens statsbidrag till sociala insatser i utsatta områden inte förlängts och att de låg på 250 miljoner kr per år. Nettosatsningen kan snarare sägas vara negativ på området av den anledningen.



# Information om överenskommelse 2024

## Tidplan:

- Beslut i SKR:s styrelse 25 januari
- Regeringssammanträde i anslutning till detta

## Utgångspunkt:

- Ny lagstiftning juli 2025
- Lagrådsremiss och proposition – april respektive september
- ÖK 2024 – ett år: förberedande arbete och stärkta förutsättningarna för en långsiktig hållbar omställning
- Ambition om flerårig ÖK från 2025

## Sannolika prioriterade områden:

- Förebyggande och lätt tillgänglig
- Kunskapsbaserad socialtjänst

*Dessa delar är färdigberedda*

## Föreslagna åtaganden:

- Strategiskt arbete för en hållbar omställning
- Behovs- och lägesanalyser i länen
- Spridning av erfarenheter och exempel
- Stöd till utveckling – förebyggande och lätt tillgängliga arbetssätt och organisation
- Spridning metoder och arbetssätt - bästa tillgängliga kunskap och/eller beprövad erfarenhet

# Övergripande projektaktiviteter

Område	Aktiviteter
<b>Kommunikation</b>	En samlad kommunikation och webbplats för socialtjänstens omställningen som ska fungera som ett nav. Spridning av lärande exempel i lätt tillgängligt format, framtagande av informationsmaterial, filmer, stöd till egenanordnad utbildning i län/kommuner osv.
<b>Utbildning</b>	Konkretisering av lagstiftningens olika delar efter lagrådsremiss och proposition. Förbereda och inleda breda och riktade utbildningsinsatser under 2024. Lagens delar och intention, utveckling, förändringsledning, socialtjänst och närliggande aktörer
<b>Gapanalys och handlingsplan – länen som arena</b>	Planeras att utföras i tre steg: <ol style="list-style-type: none"><li>1. Stöd till RSS/kommuner i att anordna utbildning och länsdialoger efter lagrådsremiss – stimulera dialog och samarbeten i länen.</li><li>2. Stöd till inledande gapanalys i länen i samarbete med RSS efter propositionen.</li><li>3. Stöd till framtagande av handlingsplaner under 2025.</li></ol>
<b>Juridiskt stöd</b>	SKR ger juridiskt stöd i att förstå den nya lagstiftningen genom utbildning och stödmaterial

# Övergripande utvecklingsområden under omställningen – SKR

Område	Aktiviteter
<b>Kunskapsbaserad socialtjänst</b>	Stöd till lokal systematisk uppföljning på individ- och verksamhetsnivå. Evidensbaserade metoder, kunskapsstöd och implementeringsstöd. Uppföljning av omställningen.  <i>Specifikt projekt: NUSO - Nationell Uppföljning av Socialtjänstens Omställning (samarbete med FoU Valfärd Värmland/Karlstads universitet)</i>
<b>Jämställdhet och jämlikhet</b>	En jämställd och jämlik implementering av nya arbetssätt och utveckling av organisation/organisering. Stöd i arbetet med jämställdhetsintegrering. Kunskap och vetenskaplig analys från bl.a. NUSO.
<b>Barnrätt</b>	Stöd till barnkonsekvensanalyser och utveckling. Kunskapsstöd och utbildning utifrån ny lagstiftning. Integrera i samtliga utvecklingsfrågor som berör barn- och unga.
<b>Planering av insatser</b>	Stöd i målgruppsanalys, systematisk uppföljning, stöd för systematiska analyser och planering av insatser
<b>Stöd i att utveckla förutsättningar för omställning till ny socialtjänstlag</b>	Stöd till samverkan/avtalssamverkan, utveckling med stöd av digitalisering, välfärdsteknik, effektiviseringar

# Utvecklade arbetssätt, organisation och samverkan - SKR

Område	Aktiviteter
<b>Förebyggande och lätt tillgänglig socialtjänst – första linjen</b>	<p>Stöd i konkretisering och utveckling av arbetssätt och organisation/organisering av det förebyggande arbetet och implementeringsstöd. Lärande exempel, kunskapsbaserade arbetssätt, metoder och kunskapsstöd. Samverkan med närliggande aktörer, myndigheter och civilsamhälle.</p> <p><i>Specifikt projekt: Tidiga insikter för tidiga insatser (samarbete med Samhällsnytta)</i></p>
<b>Myndighetsutövning och behandling – andra linjen</b>	<p>Tillgänglig myndighetsutövning, samordnade insatser, en organisering som kopplar samman ett utvidgat förebyggande arbete med myndighetsutövning och behandling.</p>
<b>Samhällsplanering</b>	<p>Samordning och stöd till ett kommunnätverk i syfte att ta fram kunskap, nya arbetssätt och metoder för samverkan inom kommunerna.</p>

# Kungsporten 8 mars

Hållbar välfärd.

Samordnad utveckling för Nära  
vård

Omställningen av socialtjänsten/  
ny socialtjänstlag

